

Bestuurlijke inrichting MGR

Huidige inrichting MGR

De MGR is een gemeenschappelijke regeling, waarvan het algemeen bestuur gevormd wordt door collegeleden van de zeven gemeenten. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor de algehele koers van de MGR en stelt bijvoorbeeld de begroting vast. Twee vertegenwoordigers uit iedere gemeente (drie voor Nijmegen) hebben zitting in het algemeen bestuur. Uit haar midden wordt het dagelijks bestuur gevormd, bestaande uit vijf leden waaronder de voorzitter. Ook deze laatste wordt benoemd door het algemeen bestuur.

Op dit moment is er sprake van een tweetal modules binnen de MGR: WerkBedrijf en iRvN. De aansturing van WerkBedrijf, vindt met name plaats door de portefeuillehouders werk die de Bestuurscommissie WerkBedrijf vormen. Deze bestuurscommissie heeft geen bevoegdheden, maar adviseert het bestuur vooraf over besluitvorming gerelateerd aan WerkBedrijf.

Daarnaast kennen we een agendacommissie met daarin één raadslid vanuit iedere gemeente. Zij adviseert het bestuur van de MGR over de logistieke planning en voorbereiding van de politieke besluitvorming en de kwaliteit van de informatievoorziening naar de raden.

Hoe verloopt dit?

Over het algemeen kunnen we stellen dat de bestuurlijke structuur goed op orde is. De verhoudingen tussen de verschillende gremia zijn duidelijk en de kwaliteit van de besluitvorming is goed. Toch lijkt er nog wel een knelpunt te bestaan. Doordat niet alle gemeenten vertegenwoordigd zijn in het dagelijks bestuur en het dagelijks bestuur veel vaker vergadert wordt soms een informatieachterstand ervaren door een aantal gemeenten.

In de notitie Lokale belangen in een sterke regio; samenwerken en afstemmen in het Rijk van Nijmegen is de betrokkenheid van alle gemeenten wel als een belangrijke voorwaarde voor goede samenwerking benoemd. Daarom is in die notitie de volgende suggestie gedaan: "Versmelten van het dagelijks met het algemeen bestuur en verkleinen van dat algemeen bestuur. Daardoor zorgen we ervoor dat elke gemeente vertegenwoordigd is en de betrokkenheid van de gemeenten vergroot wordt." In de reacties op de conceptnotitie is dit voorstel door verschillende gemeenten onderschreven.

Deze start van de nieuwe bestuursperiode lijkt een goed moment om een dergelijke wijziging, indien gewenst, door te voeren. Daarom presenteren wij onderstaand een aantal alternatieven voor de bestuurlijke inrichting van de MGR, die tegemoet komen aan de bovenstaande genoemde wens om de betrokkenheid van alle gemeenten te verhogen. Daarbij gaan we ook in op regelmatig genoemde alternatieven en de mogelijkheid of onmogelijkheid daarvan.

Alternatieven voor de bestuurlijke inrichting

1a. We behouden de huidige bestuurlijke inrichting

Het is natuurlijk in de eerste plaats een optie om de huidige bestuurlijke inrichting te behouden. Om toch tegemoet te komen aan het bovenstaande genoemde bezwaar van een informatieachterstand, kunnen de leden van het dagelijks bestuur nog meer enkel als bestuurder van de MGR worden aangesproken. Dat zou betekenen dat zij expliciet geen deel uitmaken van het dagelijks bestuur namens hun gemeente en hun ambtenaren dus ook geen stukken te zien krijgen uit het dagelijks bestuur. Ook zou de informatievoorziening vanuit het dagelijks naar het algemeen bestuur nog verder vergroot kunnen worden. Het is echter de vraag of dit in de praktijk daadwerkelijk voldoende tegemoet komt aan het genoemde bezwaar.

1b. We behouden de huidige bestuurlijke inrichting, maar veranderen de taakverdeling AB / DB
In het dagelijks bestuur worden nu alle stukken voor het AB voor besproken, om te beoordelen of deze rijp voor bespreking of besluitvorming zijn. Daarnaast neemt het DB zelfstandig een aantal besluiten, zoals de vaststelling van de kwartaalrapportages en de vaststelling van de ontwerpbegroting. De niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigde gemeenten ervaren hierdoor een informatieachterstand. Aangenomen lijkt te kunnen worden dat deze vooral ervaren wordt op thema's aangaande de platformfunctie. Inhoudelijke werkthema's worden immers besproken door alle gemeenten tijdens de Bestuurscommissie Werk en voor bedrijfsvoerings gerelateerde zaken lijkt het

genoemde bezwaar minder aan de orde. Om hieraan tegemoet te komen is het een optie af te spreken dat het DB niet langer de voorstellen over de platformfunctie voorbereid. Deze gaan dan rechtstreeks naar het AB. Het DB behandelt dan enkel nog de zaken die betrekking hebben op de bedrijfsvoering van de MGR.

Als deze optie wordt gekozen stellen we voor het aantal DB-leden terug te brengen tot 3, zodat de nadruk nog meer op het algemeen bestuur komt te liggen. Het zou dan gaan om de voorzitter (tevens portefeuillehouder P&O), een portefeuillehouder financiën en de voorzitter van de bestuurscommissie Werk.

2. We laten alle gemeenten zitting nemen in het dagelijks bestuur

In het dagelijks bestuur is wel eens voorgesteld alle gemeenten onderdeel te laten uitmaken van het dagelijks bestuur. Dit heeft als voordeel dat alle gemeenten zijn aangehaakt en dat bijvoorbeeld gesprekken over de platformfunctie beter kunnen plaatsvinden doordat het perspectief van alle gemeenten direct beter kan worden meegenomen.

De vraag is echter wat dan de meerwaarde van het algemeen bestuur nog is. Als alle besluiten worden voorbereid in het dagelijks bestuur en alle gemeenten daar reeds hun mening hebben kunnen geven, lijkt het algemeen bestuur slechts te verworden tot een vergadergremium waar alleen nog formaliteiten worden afgehandeld. Dat levert onnodige bestuurlijke drukte op.

3. We voegen het algemeen en het dagelijks bestuur samen

In het algemeen bestuur is in het verleden geopperd om het algemeen en dagelijks bestuur samen te voegen. Dit lijkt in het licht van het bovenstaande een goede optie. Nadeel is dat niet langer twee gremia de kwaliteit van besluitvorming in de gaten houden: de kwaliteitsbewakingsfunctie van het dagelijks bestuur in de voorbereiding van een vergadering van het algemeen bestuur komt te vervallen en de toezichthoudende taak van het AB op het DB komt effectief ook te vervallen (omdat in het DB geen besluiten meer worden genomen). Dit kan echter worden opgevangen door de portefeuillehouders in stand te laten en op dit vlak nog nadrukkelijker te positioneren.

Er is één probleem: wettelijk gezien zijn we verplicht een dagelijks en een algemeen bestuur te hebben. Deze kunnen niet uit exact dezelfde leden bestaan, want het dagelijks bestuur mag geen meerderheid hebben in het algemeen bestuur. Beide gremia moeten dus blijven bestaan. We zijn echter niet verplicht ook bevoegdheden toe te kennen aan het dagelijks bestuur, anders dan de hele beperkte wettelijke taken die aan het dagelijks bestuur worden toegekend. Het gaat dan bijvoorbeeld over het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen en het vaststellen van regels over de ambtelijke organisatie. En ook hoeven we het dagelijks bestuur niet daadwerkelijk te laten vergaderen. Door op die manier te werken voegen we in de praktijk het algemeen en dagelijks bestuur samen, met alle voordelen die daaraan verbonden zijn, terwijl we blijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

Als voor deze optie wordt gekozen, stellen we voor dit nieuwe (vooral formeel bestaande) dagelijks bestuur te laten bestaan uit vier leden. Aangezien het gremium niet langer bijeen komt en zelfstandig besluiten neemt, is het niet langer nodig de voorzitter van de bestuurscommissie Werk hier onderdeel van uit te laten maken. Deze kan vanuit de bestuurscommissie rechtstreeks inbreng leveren in het algemeen bestuur. Verkleining van het algemeen bestuur

In de eerder genoemde notitie Lokale belangen in een sterke regio; samenwerken en afstemmen in het Rijk van Nijmegen is niet alleen gesuggereerd de verhouding algemeen en dagelijks bestuur te veranderen, maar ook om het algemeen bestuur te verkleinen. We presenteren dit hier als optie 4, maar dit is eigenlijk geen aparte optie: vermindering van het aantal algemeen bestuursleden kan immers in verschillende scenario's die net zijn genoemd. Alleen in scenario 2 is dit formeel geen optie, omdat zoals al aangegeven het dagelijks bestuur geen meerderheid mag hebben in het algemeen bestuur.

Vermindering van het aantal leden van het algemeen bestuur zou kunnen door deze terug te brengen tot 8, bestaande uit 1 vertegenwoordiger per gemeente (waaronder de voorzitter) en de voorzitter van de bestuurscommissie Werk. De praktijk is ook nu reeds dat regelmatig niet alle vertegenwoordigers van een gemeente aanwezig zijn en één bestuurder het woord voert namens een gemeente. Door te werken met plaatsvervangers ondervangen we een eventueel nadeel van beperktere aanwezigheid door gemeenten.